

কৃষক বাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্রিকাখনৰ গ্ৰাহকভুক্ত হ'বলৈ অথবা নৱীকৰণ কৰিবলৈ বছেৰেকীয়া বৰঙণি ১০.০০ (দহ) টকা মনি অৰ্ডাৰযোগে তলৰ ঠিকনাত পঠাই যেন।

সম্পাদক

'ঘৰে-পথাৰে'

সম্প্রসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্রিকা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
☐ তিলৰ বিজ্ঞানসন্মত কৃষি ...	২
☐ অসমত ধানৰ বীজৰ ব্যৱসায়িক	২
☐ আগষ্ট মাহৰ সম্ভাব্য কীট-পতংগ	২
☐ আমাৰ একাষাৰ	৩
☐ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
☐ উদ্যান শস্য	৪

৪৩ তম বছৰ □ সংখ্যা ১৫ □ ১ আগষ্ট - ২০২২ □ ১৬-৩০ শাওণ, ১৯৪৪ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা GHARE - PATHARE PMG - 19 of 2005 - 06

তিতাবৰ আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰত

জলবায়ু স্থিতিশীলতা প্ৰকল্পৰ পৰ্যালোচনা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত তিতাবৰ আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰত যোৱা ২০ জুলাই তাৰিখে উজনি আৰু উত্তৰ অসমৰ ৬ খন জিলাত

গৱেষণা সঞ্চালক ড° মুগাল শইকীয়াই কয় যে প্ৰকল্পভিত্তিক কৃষিয়ে সামগ্ৰিক কৃষিৰ উন্নতি কৰিব নোৱাৰে। প্ৰকল্পভিত্তিক কৃষিৰ সুবিধা লৈ কাৰিকৰী

জিলা কৃষি বিষয়া বেণী মাধৱ বৰুৱাই কয় যে আমি নিজৰ খেতি নিজেই উন্নতি কৰি সতেজ খাবলৈ নিজকে সক্ষম কৰিব লাগিব। আমাৰ নিজৰ ওপৰত কৃষিৰ স্বাস্থ্য

তিতাবৰ আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰত অনুষ্ঠিত জলবায়ু স্থিতিশীলতা প্ৰকল্পৰ পৰ্যালোচনা সভাৰ মঞ্চত সঞ্চালক তথা কেন্দ্ৰটোৰ মুখ্য বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় কুমাৰ চেতিয়াৰ লগতে অন্যান্য বিশিষ্ট ব্যক্তিসকলক দেখা গৈছে

সামগ্ৰিকভাৱে কৃষিৰ সম্প্ৰসাৰণ আৰু উল্লেখ ঘটোৱাৰ বাবে লোৱা আঁচনিৰ বাৰ্ষিক পৰ্যালোচনা সভাখন অনুষ্ঠিত হৈ যায়। যোৰহাট, শিৱসাগৰ, গোলাঘাট, লখিমপুৰ, তেজপুৰ আৰু নগাওঁ জিলাৰ প্ৰকল্পৰ অধীনৰ কৃষক, কৃষি বিজ্ঞানী আৰু কৃষি বিভাগৰ উচ্চপদস্থ বিষয়াসকলৰ সৈতে জিলাকেইখনৰ ভৱিষ্যত কৃষিৰ সামগ্ৰিক ৰূপৰেখা সম্পৰ্কত বিশেষভাৱে আলোচনা কৰা হয়। কেন্দ্ৰটোৰ মুখ্য বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় কুমাৰ চেতিয়াৰ সঞ্চালনাত অনুষ্ঠিত সভাত বক্তব্য ৰাখি অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সহযোগী

সম্প্ৰসাৰণ আৰু কৃষি জ্ঞানৰ সম্প্ৰসাৰণ ঘটালেহে সামগ্ৰিক কৃষিৰ সম্প্ৰসাৰণ তথা উত্তৰণ ঘটাব পাৰিব। বতৰৰ পৰিবৰ্তন তথা জলবায়ুৰ পৰিবৰ্তনৰ সময়ত যাতে নিজে বাচিব পাৰো তাৰ বাবে ব্যৱস্থা নিজে ল'ব লাগিব। কৃষিত মধ্যভোগী সৰ্বোচ্চ হোৱাৰ বাবেই কৃষকক একত্ৰিত কৰি এফ.পি.অ'. কৰিবলগীয়া হৈছে। সেয়ে নিজৰ পথাৰ নিজে ভাগ কৰি ল'ব লাগিব। থলুৱা লোকৰ কৃষি চাই উত্তৰন সক্ষমতা, থলুৱা বীজ নিজে উৎপাদন কৰিব লাগিব। সভাত কৃষি বিভাগৰ যুটীয়া সঞ্চালক তথা যোৰহাট

তথা আমাৰ স্বাস্থ্য নিৰ্ভৰ কৰে বাবে এই দিশত আমি সচেতন হ'ব লাগিব। সভাত অসম বীজ আৰু জৈৱিক প্ৰমাণিকৰণ আঁচনিৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত উপসঞ্চালক ড° সুমন্তজিৎ ভূঞা, যোৰহাট কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ মূৰব্বী সঞ্জয় বৰঠাকুৰ, জৈন ইৰিগেচনৰ হৰেকৃষ্ণ বৰুৱা, নীলাচল প্ৰাইভেট কোম্পানীৰ অচিন্ত দাসৰ লগতে নিৰ্বাচিত কৃষকসকলে অংশগ্ৰহণ কৰি সভাত বক্তব্য আগবঢ়ায়। আনহাতে এই অনুষ্ঠানৰ লগত সংগতি ৰাখি মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰতিষ্ঠানিক বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচীও আনুষ্ঠানিকভাৱে পালন কৰা হয়।

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত গ্ৰেগৰ জোহান মেণ্ডেলৰ জন্ম দ্বিশতবাৰ্ষিকী পালন

যোৱা ২০ জুলাই তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বংশগতি আৰু উদ্ভিদ প্ৰজনন বিভাগৰ উদ্যোগত জীৱবিজ্ঞানৰ বংশগতিতত্ত্বৰ উদ্ভাৱক তথা 'ফাডাৰ অৱ জেনেটিক্স' খ্যাত গ্ৰেগৰ জোহান মেণ্ডেলৰ জন্ম দ্বিশতবাৰ্ষিকী কাৰ্যসূচী পালন কৰা হয়। এই উপলক্ষে আয়োজিত এক অনুষ্ঠানত বক্তব্য প্ৰদান কৰি অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত কৃষি বিজ্ঞানগুৰু ড° এম কে মোড়ীয়ে কয় যে কোনো এটা দিশত লাভ কৰা স্বীকৃতিৰ উৰ্ধত গৈ সামগ্ৰিকভাৱে জেনেটিক্সৰ পিতৃ সন্মান লাভ কৰা পৰিক্ৰমালৈ যি উত্তৰণ সেয়া আমাৰ সকলোৰে বাবে অনুপ্ৰেৰণ উৎস। আৱিষ্কাৰ তথা সামগ্ৰিক গৱেষণাৰ দিশত তেখেতৰ অৱদানৰ জৰিয়তে আমি এই দিশৰ লগত জড়িতসকল উজ্জীৱিত হ'ব পাৰো। অধ্যাপক পূৰ্ণ বৰুৱাই আদৰণি ভাষণ আগবঢ়োৱা অনুষ্ঠানটোত অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক ড° প্ৰণৱ

তালুকদাৰেও বক্তব্য আগবঢ়ায়। আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰ, তিতাবৰৰ সহযোগত অনুষ্ঠিত সভাখনত অনলাইন ব্যৱস্থাবে আহিৱা ষ্টেট ইউনিভাৰ্চিটিৰ ইউ এচ এৰ ড° এম কে ভট্টাচাৰ্য আৰু চেণ্ট্ৰেল লংকাশ্বায়াৰ ইউনিভাৰ্চিটিৰ প্ৰিন্সিপাল (ইউ কে) ড° বজ্জিলুল বাহাৰে বক্তব্য আগবঢ়ায়। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী ৰিচা বৰাই মেণ্ডেলৰ জীৱন আৰু কৰ্ম পদ্ধতি সম্পৰ্কে দৃশ্যশ্ৰাৱ্য ব্যৱস্থাপনাৰে আলোকপাত কৰা সভাখনত প্লেণ্ট ব্ৰিডিং এণ্ড জেনেটিক্স বিভাগৰ মূৰব্বী ড° কিশোৰ কুমাৰ শৰ্মাইও বক্তব্য আগবঢ়ায়। এই অনুষ্ঠানতে মেণ্ডেলৰ জন্ম শতবৰ্ষ উপলক্ষে আয়োজিত কুইজ প্ৰতিযোগিতাত প্ৰথম স্থান লাভ কৰা বিমবিম বৰুৱা - বৈশালী কলিতাৰ দল, দ্বিতীয় স্থান লাভ কৰা ভাস্কৰ জ্যোতি কলিতা - বিপ্লৱ টাইৰ দল আৰু তৃতীয় স্থান লাভ কৰা দীপজ্যোতি বৰ্মন - অৰ্পন বুঢ়াগোহাঁইৰ দলক পুৰস্কাৰ প্ৰদান কৰা হয়।

ধেমাজি জিলাৰ শ্ৰীপাণি মথাদাং গাঁৱৰ দেৱজিৎ চাংমাইলৈ দীনদয়াল উপাধ্যায় কৃষি অন্ত্যোদয়া বঁটা

ধেমাজি জিলাৰ এগৰাকী প্ৰগতিশীল ক্ষুদ্ৰ কৃষক ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ বঁটা লাভ কৰি জিলাখনৰ লগতে ৰাজ্যখনলৈও গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছে। ভাৰতীয় কৃষি অনুসন্ধান পৰিষদৰ ৯৪ সংখ্যক প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ সৈতে সংগতি ৰাখি দেশৰ চাৰিজন উদ্যোগী কৃষকলৈ আগবঢ়োৱা পণ্ডিত দীনদয়াল উপাধ্যায় অন্ত্যোদয়া কৃষি পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে। ধেমাজি জিলাৰ শ্ৰীপাণি মথাদাং গাঁৱৰ দেৱজিৎ চাংমাইয়ে। যোৱা ১৪ জুলাই তাৰিখে নতুন দিল্লীত থকা ভাৰতীয় কৃষি অনুসন্ধান পৰিষদৰ মুখ্য কাৰ্যালয়ত অনুষ্ঠিত এক অনুষ্ঠানত কেন্দ্ৰীয় কৃষিমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ সিং টোমৰে তেওঁক এই বঁটা প্ৰদান কৰে। বঁটা হিচাবে এখন প্ৰমাণ-পত্ৰৰ লগতে নগদ একলাখ টকাৰ পুৰস্কাৰো তেওঁ লাভ কৰিছে। কৃষক দেৱজিৎ চাংমাইয়ে ধানৰ বাহাদুৰ চাব-১ আৰু ৰঞ্জিৎ চাব-১ নামৰ বানপানীৰ প্ৰতি সহনশীল জাতৰ বীজ প্ৰতিভাৰে ১২০

ৰ পৰা ১৫০ কুইণ্টলকৈ উৎপাদন কৰি জিলাখনৰ কৃষি ক্ষেত্ৰত অৱিহণা আগবঢ়াই আহিছে। তদুপৰি ধেমাজি কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ পৰা পোৱা প্ৰশিক্ষণৰ সুবিধা লৈ ঘৰতে এখন ক্ষুদ্ৰ নাৰ্ছাৰী স্থাপন কৰি বিভিন্ন শস্যৰ পুলি উৎপাদন কৰি আহিছে। ধেমাজি কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মূৰব্বী ড° গুঞ্জন গগৈৰ তত্বাৱধানতে তেওঁ পুখুৰীত মাছ পালনৰ লগতে হাঁহ পালন আৰু পাৰত দুটা কম খৰচী পলি হাউছ নিৰ্মাণ কৰি আৱতৰীয়া শাক-পাচলি উৎপাদন কৰি অতি লাভাৱিত হৈছে। এনেদৰে বিভিন্ন বহুমুখী কৃষি কৰ্মৰে নিজৰ পৰিয়াল পোহ-পাল দিয়াৰ লগতে অঞ্চলটোৰ কৃষি ক্ষেত্ৰলৈও যথেষ্ট ইতিবাচক বৰঙণি আগবঢ়াই অহাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিততে এই বাৰ এই সন্মানজনক বঁটা তেওঁ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল। উল্লেখযোগ্য যে, এইবাৰ এই বঁটা লাভ কৰা ৰাজ্যখনৰ তেৱেঁই একমাত্ৰ ব্যক্তি।

কামৰূপ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰত

ভাৰতীয় কৃষি অনুসন্ধান পৰিষদৰ ৯৪ সংখ্যক প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উদ্‌যাপন

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত কামৰূপ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ চৌহদত যোৱা ১৬ জুলাই তাৰিখে ভাৰতীয় কৃষি অনুসন্ধান পৰিষদৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস পালন কৰা হয়। কেন্দ্ৰটোৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মূৰব্বী ড° ধীৰেন্দ্ৰ নাথ কলিতাৰ নেতৃত্বত ভাৰতীয় কৃষি অনুসন্ধান পৰিষদৰ ৯৪ সংখ্যক প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয়। কেন্দ্ৰীয় কৃষি আৰু কৃষক কল্যাণ মন্ত্ৰালয়ৰ উদ্যোগত কেন্দ্ৰীয়ভাৱে ভাৰুৱেল পদ্ধতিৰে এটি

অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰা হয়। বিশেষকৈ কৃষকৰ আয় দ্বিগুণকৰণ আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৃষক যুৱক-যুৱতীসকলে এই অনুষ্ঠানত অংশ গ্ৰহণ কৰে। কেন্দ্ৰীয় কৃষিমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ সিং টোমৰে আন কেইবাগৰাকী কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰীৰ উপস্থিতিত কৃষক ৰাইজৰ লগত মত বিনিময় কৰে। কামৰূপ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ বিশেষজ্ঞ আৰু কৰ্মকৰ্তাসকলৰ সহযোগিতাত দুশৰো অধিক কৃষক, যুৱক-যুৱতী, মহিলাৰ উপস্থিতিত প্ৰতিষ্ঠা দিৱস পালন কৰা হয়।

পৰিবেশ অৱক্ষয়ৰ বাবে কেৱল জনসংখ্যাৰ হাৰ বৃদ্ধিক দোষাৰোপ কৰা অনুচিত : ড° উদয় শঙ্কৰ শইকীয়া

বিশ্বৰ উন্নত দেশসমূহৰ তুলনাত উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ বেছি। উন্নয়নশীল দেশসমূহেও পূৰ্বৰ তুলনাত জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ নিয়ন্ত্ৰণত আনিবৰৈ সক্ষম হৈছে। তথাপিও পৰিবেশকেন্দ্ৰিক দৃষ্টিভংগীৰে সমগ্ৰ বিষয়টোত নতুন ধৰণেৰে চিন্তা-চৰ্চা আৰম্ভ হৈছে। যোৰহাটৰ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ

(৩ পৃষ্ঠাৰ ১ কলামত চাওক)

তিলৰ বিজ্ঞানসন্মত কৃষি প্ৰণালী

সৰিয়হৰ পাচতেই তিল অসমৰ এবিধ প্ৰধান তৈলবীজ শস্য। গ্ৰীষ্ম আৰু বৰ্ষা দুয়োকালতে কৰিব পৰা তৈলজাতীয় শস্যৰ ভিতৰত তিল খেতি অন্যতম। তিলত প্ৰায় ৩৮-৫৮ শতাংশ তেল, ১৮-২৫ শতাংশ প্ৰটিন থাকে। উৎপাদিত তিলৰ প্ৰায় ৭৮ শতাংশ তেল নিষ্কাশণত, ২০ শতাংশ বিভিন্ন উৎসৱত পিঠা-পনা, খাদ্য সামগ্ৰী, মাংগলিক অনুষ্ঠান আদিত ব্যৱহাৰ হোৱাৰ লগতে ২-৩ শতাংশ বীজ হিচাপে পৰবৰ্তী শস্যকালৰ বাবে সংৰক্ষণ কৰা হয়। তিল তেল বন্ধন কাৰ্যত ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপৰিও বিভিন্ন সুগন্ধি তেল, চাবোন, সুগন্ধ প্ৰসাধন সামগ্ৰী, ঔষধ আদি প্ৰস্তুতকৰণত ব্যৱহৃত হয়। কেশ তেল হিচাপেও বজাৰত তিল তেলৰ যথেষ্ট চাহিদা আছে। তাৰোপৰি তেল নিষ্কাশণৰ পাচত বৈ যোৱা খলিহে পশুধনৰ খাদ্য হিচাপেও বৰ পুষ্টিকৰ। তিলৰ ঔষধি

গুণৰ বাবে অৰ্শ, কোষ্ঠকাঠিন্য আদি ৰোগ নিৰাময়ত ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰা হয়। শস্য হিচাপে তিলৰ যথেষ্ট চাহিদা থকা স্বত্বেও আমাৰ ৰাজ্যত ইয়াৰ উৎপাদন আশানুৰূপ নহয়। গতিকে আমাৰ কৃষকসকলে তিলখেতিৰ উৎপাদন বঢ়াবলৈ হ'লে এই খেতিকা গুৰুত্ব সহকাৰে ল'ব লাগিব আৰু ইয়াৰ বিজ্ঞানসন্মত কৃষি পদ্ধতিসমূহ অৱলম্বন কৰি খেতি কৰিব লাগিব। **অনুমোদিত জাত :** অসমৰ বাবে অনুমোদিত তিলৰ উন্নত জাতসমূহ হ'ল- এচ টি-১৬৮৩, এছ পি-১১৮১ (মাধবী), গৌৰী, বিনায়ক, পাঞ্জাৰ তিল-১ আদি। ইয়াৰে এচ টি-১৬৮৩ জাতৰ তিল ক'লা, পাঞ্জাৰ তিল-১ বগা আৰু বাকী তিনিবিধ জাতৰ তিল ব্ৰাউন বঙৰ। বিঘাই প্ৰতি গড় উৎপাদন প্ৰায় ২-৩ মেন। **মাটি নিৰ্বাচন :** পানী জমা নোহোৱা

তথা পানী ওলাই যাব পৰাৰ সুব্যৱস্থা থকা ওখ, বালিটহীয়া পলসূৰা মাটি তিল খেতিৰ বাবে উপযোগী। **সিঁচাৰ সময় :** বৰ্ষাকালীন শস্য হিচাপে তিলৰ বীজ আহাৰ মাহৰ মাজভাগৰ পৰা শাওণৰ শেষলৈ (জুলাইৰ পৰা আগষ্টৰ মাজভাগলৈ) সিঁচিব পাৰি। আনহাতে গ্ৰীষ্মকালীন শস্য হিচাপে খেতি কৰিলে মাৰ্চৰ প্ৰথম সপ্তাহৰ পৰা এপ্ৰিলৰ প্ৰথম সপ্তাহলৈ বীজ সিঁচিব পাৰি। **বীজৰ পৰিমাণ :** এবিঘা মাটিত সিঁচিবলৈ প্ৰায় ৫৫০-৬০০ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন হয়। **মাটি প্ৰস্তুতি আৰু সাৰ প্ৰয়োগ :** মাটিডৰা ৩-৪ বাৰ ভালদৰে হালবাই মৈয়াই সমান কৰি ল'ব লাগে। তিলৰ বাবে মাটিডৰা খুব মিহি আৰু ফৰফৰীয়াকৈ প্ৰস্তুত কৰি ল'ব লাগে যাতে গজালি ওলোৱাত সহজ হয় আৰু গছৰ সংখ্যা উপযুক্ত হয়। মাটি প্ৰস্তুতিৰ আৰম্ভণিতে শুকান গোবৰ বা পচন সাৰ

প্ৰতি বিঘাত ১৩ কুইণ্টল হাৰত মাটিডৰাত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। তাৰপিচত শেষৰবাৰ হালবোৱাৰ সময়ত বিঘাই প্ৰতি ৯ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ১৭ কিঃগ্ৰাঃ একক চূপাৰ ফচফেট আৰু ৫ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰ প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই দিব লাগে। **বীজ শোধন :** বীজৰ দ্বাৰা কেতবোৰ ৰোগ সংক্ৰমিত হয়। সেয়ে সিঁচাৰ আগতে বীজখিনি থিৰাম বা বেভিষ্টিন আদি ভেঁকুৰনাশক ঔষধৰ ১ গ্ৰাম প্ৰতি কিঃগ্ৰাঃ বীজ হিচাপত মিহলাই শোধন কৰি ল'ব লাগে। **বীজ সিঁচা পদ্ধতি :** শোধন কৰি লোৱা বীজখিনি শাৰী শাৰীকৈ সিঁচিব লাগে। এই ক্ষেত্ৰত দুটা শাৰীৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ আৰু প্ৰতিটো শাৰীৰ দুজোপা গছৰ মাজত ১৫ ছেঃমিঃ ব্যৱধান থাকিব লাগে। তিলৰ বীজবোৰ সৰু আৰু পাতল হোৱা বাবে সিঁচাৰ সময়ত বীজখিনি শুকান মাটি বা বালিৰ লগত মিহলাই সিঁচি পাতলীয়াকৈ মৈ বা ঢাকি দিব লাগে। বীজবোৰ এক ইঞ্চি

গভীৰতাত সিঁচিব লাগে। **শস্যৰ যতন :** বীজ সিঁচাৰ ২০-২৫ দিন পাচত শস্যৰ মাজৰ বন-বাতবোৰ এবাৰ নিৰাই দিব লাগে আৰু লগতে ঘনকৈ গজা পুলিবোৰ ১৫ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত পাতলাই দিব লাগে। বৰ্ষাকালীন শস্যত বন-বাতৰ উপদ্ৰৱ অধিক হয়। সেয়ে প্ৰয়োজন সাপেক্ষে প্ৰায় ডেৰমাহ মানলৈ খেতিডৰা বন-বাতৰ পৰা মুক্ত কৰি ৰখা দৰকাৰ। বৰ্ষাকালীন তিল খেতিৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰায় ৬ মিটাৰ আঁতৰে আঁতৰে ২৫ ছেঃমিঃ বহল আৰু ১৫ ছেঃমিঃ দ'নলা খাদি পানী ওলাই যোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। **শস্য চপোৱা :** ৭৫-৯৩ দিনৰ পিচত তিল চপাব হয়। গছৰ পাত আৰু গা-গছ হালধীয়া হৈ পাতবোৰ সৰিবলৈ ধৰিলে আৰু গুৰিৰ ফালে দুই এটা চিৰা ফাটিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে তিল চপাব উপযোগী হয়। ফচল কাটোতে পলম কৰিলে গুটিবোৰ ফাটি বীজ নষ্ট হ'ব পাৰে।

ড° অঞ্জুমালা ডেকা

- ১) নিউক্লিয়াছ চীড বা মূল বীজ, ২) ব্ৰীডাৰ চীড বা প্ৰজননবিদৰ বীজ ৩) ফাউণ্ডেচন চীড বা বুনীয়াদী বীজ ৪) চাৰ্টিফাইড চীড বা প্ৰমাণিত বীজ। **মূল বীজ আৰু প্ৰজননবিদৰ বীজৰ উৎপাদন অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় আৰু ইয়াৰ গৱেষণা কেন্দ্ৰসমূহত কৰিব পাৰি। বুনীয়াদী বীজ অনুমোদিত প্ৰতিষ্ঠান বা গৱেষণা কেন্দ্ৰত বীজ প্ৰমাণিকৰণ সংস্থাৰ অনুমতি সাপেক্ষে কৰিব লাগে। প্ৰমাণিত বীজ কৃষকে উৎপাদন কৰিব পাৰে। মূল বীজ আৰু প্ৰজননবিদৰ বীজ এশ শতাংশই বিশুদ্ধ হয়। বুনীয়াদী বীজ ৯৯% বিশুদ্ধ হোৱা প্ৰয়োজন আৰু প্ৰমাণিত বীজ কমেও ৯৮% বিশুদ্ধ কৰিবৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে। বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ বীজৰ চিনাক্তকৰণৰ বাবে বেলেগ বেলেগ ৰঙৰ টোকা বা কাগজৰ টুকুৰা ব্যৱহাৰ কৰা হয়। মূল বীজৰ কোনো টোকা নাথাকে। প্ৰজননবিদৰ বীজত কোম্পানীৰ**

মটিয়া ৰঙৰ লেবেল, বুনীয়াদী বীজত বগা লেবেল আৰু প্ৰমাণিত বীজত নীলা ৰঙৰ লেবেল থাকে। বীজ উৎপাদন কৰিবলৈ ইচ্ছুক কৃষকসকলে কেইটামান দিশত গুৰুত্ব দিব লাগে। এজন কৃষকে প্ৰমাণিত বীজ নিজৰ পথাৰতে উৎপাদন কৰিব পাৰে। ইয়াৰ বাবে কৃষক সংগঠনৰলৈকে অসম ৰাজ্যিক বীজ প্ৰমাণিকৰণ সংস্থাৰ অন্তৰ্ভুক্ত হ'ব লাগে। প্ৰমাণিত বীজৰ উৎস বুনীয়াদী বা প্ৰমাণিত বীজ হ'ব লাগে। উক্ত বীজখিনি সংগ্ৰহ কৰাৰ পিছত বীজ প্ৰমাণিকৰণ কাৰ্যালয়ত বীজৰ বাবে পুৰণ কৰা প্ৰ-পত্ৰ চালি-জাৰি চাই উপযুক্ত বুলি বিবেচিত হ'লে পথাৰ পৰিদৰ্শন আৰু বীজ পৰীক্ষা কৰা হয়। বীজ প্ৰমাণিকৰণৰ পিছত এই শ্ৰেণীৰ বীজৰ পেকেটৰ ওপৰত নীলা ৰঙৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ/লেবেলত শস্যৰ নাম, জাত, কি শ্ৰেণীৰ বীজ, পৰীক্ষাৰ ফলাফল আদি লিখিব লাগে। (৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

অসমত ধানৰ বীজৰ ব্যৱসায়িক সম্ভাৱনীয়তা

অসম এখন কৃষি প্ৰধান ৰাজ্য। অসমৰ কৃষিভূমি বিভিন্ন শস্য উৎপাদন কৰাৰ বাবে উপযোগী যদিও ধানেই হ'ল অসমত উৎপাদিত মুখ্য খাদ্যশস্য। অসমত ধানখেতি প্ৰায় ২৫ লাখ হেক্টৰ মাটিত কৰা হয় আৰু মুঠ উৎপাদন হৈছে ৫১ লাখ টন। যদিও অসমত ধানখেতিৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ সম্ভাৱনীয়তা যথেষ্ট বেছি তথাপিও এই পৰ্যন্ত আমাৰ কৃষকসকলে সেই লক্ষ্যত উপনীত হ'বলৈ সক্ষম হোৱা নাই। ইয়াৰ কাৰণ বিভিন্ন হ'ব পাৰে যদিও সু-বীজ উৎপাদন হৈছে এক মুখ্য কাৰণ। অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ কৃষি উন্নয়নৰ প্ৰধান অস্ত্ৰায়

হৈছে বীজ। উন্নত তথা উচ্চ উৎপাদনক্ষম জাতৰ বীজসমূহ কৃষকসকলৰ বাবে সহজলভ্য নহয় বা হ'লেও সময়মতে উপলব্ধ নহয়। ইয়াৰ মুখ্য কাৰণ হৈছে অসমত প্ৰতি বছৰে যিমান বীজৰ প্ৰয়োজন হয়, সিমান বীজৰ চাহিদা পূৰাব পৰাকৈ বীজ উৎপাদক নাই। গতিকে বীজ উৎপাদনৰ বাবে কৃষকসকল আগবাঢ়ি আহিলে অতি সহজতে বীজ উপলব্ধ হোৱাৰ লগতে সময়মতে খেতিও কৰিব পাৰিব। **অসমীয়াত এমাৰ কথা আছে 'মাক ভালেই জীয়েক ভাল' অৰ্থাৎ ভাল উৎপাদন পাবলৈ ভাল বীজ লাগিবই।** শস্য

উৎপাদনৰ প্ৰধান আহিলা হৈছে বীজ। যিকোনো শস্যৰ উন্নত সু-বীজ ব্যৱহাৰ কৰি শস্যৰ উৎপাদন ২৫-৩০ শতাংশ বৃদ্ধি কৰিব পাৰি। ধানৰ দৰে শস্যৰ বীজ উৎপাদন কৰা খুউৰ কঠিন নহয়। কিছুমান নিয়ম পালন কৰিলেই কৃষকসকলে নিজেই বীজ উৎপাদন কৰিব পাৰিব। গুণগত সু-বীজৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ এনে হ'ব লাগে। ১) যিকোনো শস্যৰ বীজৰ সেই শস্য/জাতৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ অটুট থাকিব লাগে। ২) বীজ স্বাস্থ্যৱান, বিশুদ্ধ আৰু বন-বাত বা অন্য জাত/শস্যৰ বীজৰ পৰা মুক্ত হ'ব লাগে। ৩) উচ্চ অংকুৰণ ক্ষমতা থাকিব লাগে। ৪) বীজ হিচাবে ৰাখিবলৈ হ'লে আৰ্দ্ৰতাৰ পৰিমাণ সৰ্বোত্তম হ'ব লাগিব। যেনে - খাদ্যশস্য - ১০-১২%। ৫) নিৰ্দিষ্ট ৰেমাৰৰ পৰা মুক্ত হ'ব লাগিব। সু-বীজৰ প্ৰধান শ্ৰেণীসমূহ হৈছে

আগষ্ট মাহৰ সম্ভাৱ্য কীট-পতংগৰ ব্যৱস্থাপনা

ধানৰ চৰহা পোক : যোৱা কেইবছৰমানত, উজনি অসমৰ বহুঠাইত চৰহাপোকৰ আক্ৰমণ দেখা গৈছে। চৰহা পোকবোৰে এক নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ অন্তৰালত ধাননি পথাৰত দেখা দি কৃষিক্ষেত্ৰত যথেষ্ট প্ৰভাৱ পেলাৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। গুৰুৱা জাতীয় পতংগ চৰহাপোকৰ সমগ্ৰ দেহটো কাঁইটেৰে ভৰা। ইয়াৰ অপত্য বা পলু আৰু প্ৰাপ্তবয়স্ক পোকবোৰে সাধাৰণতে কঠীয়া বা কোমল ধানগছৰ পাতবিলাকৰ সেউজীয়া অংশ বিশেষভাৱে খাদ্যৰ ৰূপত গ্ৰহণ কৰে। এই পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে তলৰ কৌশলসমূহ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

◆পথাৰসমূহত চৰহাকে ধৰি অন্যান্য কীট-পতংগৰ আগমণৰ বিষয়ে জানিবলৈ নিয়মিতভাৱে পৰিদৰ্শন কৰা আৱশ্যক। **◆চৰহাপোকৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত পথাৰবিলাকত, ধানকটাৰ পিছত নৰাবিলাক পুৰি বা অন্য উপায়েৰে নষ্ট কৰিব লাগে, কিয়নো ধানৰ মুগ্ধ নাইবা শিপাত চৰহাপোকৰ পূৰ্ণাংগ পোকে ঠাণ্ডাৰ সময়ছোৱা পাৰ কৰে। সেইকাৰণে, শালিখেতিৰ পিছত আৰু খেতিৰ শস্যক্ৰমৰ খেতি কৰা পথাৰৰ নৰা জ্বলাই দিয়া উচিত। পৰিবেশৰ দৃষ্টিকোণেৰে নৰা জ্বলোৱা অনুচিত যদিও চৰহাপোকৰ ক্ষতিৰ পৰা পৰিৱ্ৰাণ পাবলৈ এয়া কৰা বাধ্যনীয়। **◆তদুপৰি, পথাৰৰ মাজৰ মুগ্ধৰ পৰা পোখা****

মেলা পুলিবোৰ নষ্ট কৰিবৰ নিমিত্তে বহাগ বিহুৰ পাছৰ পৰাই মাটি দ'কৈ চহাব লাগে। এনে কৰিলে খাদ্যভাৱত চৰহা পোকৰ বংশ বৃদ্ধিত বাধাপ্ৰাপ্ত হয়। **◆চৰহাপোকে বছৰৰ যিছোৱা সময়ত ধান নাথাকে, তেতিয়া দলনি আৰু পিতনিত থকা দল, উৰিদল, বাঁহপতীয়া আদি ঘাঁহ-বনবিলাকক খাদ্যৰূপে লৈ ফেব্ৰুৱাৰী-এপ্ৰিললৈ (মাঘৰ পৰা বহাগ মাহলৈ) বংশ বৃদ্ধি কৰে। এই অপত্যসমূহ মাৰ্চ মাহৰ ভিতৰতেই নষ্ট কৰিব লাগে। **◆ধাননি পথাৰত ভূঁইবোৱাৰ প্ৰথম মাহত পোক-পতংগৰ পৰা সুৰক্ষা দিবলৈ, কঠীয়া উঠোৱাৰ পিছত শিপা শোধন কৰিব লাগে।****

ইয়াৰ বাবে প্ৰতি লিটাৰ পানীত এক মিলিলিটাৰ ক্লৰ'পাইৰিফ'ল ২০ ইঞ্চি কীটনাশক আৰু ১০ গ্ৰাম ইউৰীয়া সাৰ মিহলাই, উভালি অনা কঠীয়াৰ শিপা তিনিঘণ্টাৰ বাবে উক্ত মিশ্ৰণত ডুবাই ৰাখিব লাগে। ইয়াৰ ফলত ধানৰ কঠীয়াবিলাক ২০-২৫ দিন পৰ্যন্ত প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়ত দেখা দিব পৰা বিভিন্ন কীট-পতংগৰ আক্ৰমণৰ পৰা মূল পথাৰত ধাননিডৰাক ৰক্ষা কৰিব পৰা যায়। **◆প্ৰতিজোপা ধানগছত এটা পূৰ্ণাংগ বা এটা আক্ৰান্তপাত দেখিলেই ১০ মিলিলিটাৰ ক্লৰ'পাইৰিফ'ল ২০ ইঞ্চি দৰৰ ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰা উচিত। জৈৱিক উপায় হিচাবে ২ মিলিলিটাৰ ১৫০০ পিপিএম শক্তিৰ নিমতেল প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক।**

◆তদুপৰি বগৰী জেঙেৰে চৰহাপোক ধানগছৰ পৰা চুচি, ধাননিত হাঁহ চৰিব দিলেও কিছু পৰিমাণে এই পোকৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা সকাহ পোৱা যায়। **◆ইচ্ছা কৰিলে প্ৰতি হেক্টৰত ৩০ গ্ৰাম ক্লৰ'পাইৰিফ'ল ২০ এচ চি বা ৩৭০ মিলিলিটাৰ ফিফ'নিল ৫ এচ চি প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে। **লাওজাতীয় পাচলিৰ বৰলীয়া পোক :** ভাতকেৰেলা, তিতাকেৰেলা, জিকা, জাতিলাও, ৰঙলাও, তিহাঁহ আদি শস্যৰ বাবে এই পোকবিলাক অত্যন্ত ক্ষতিকৰী। পূৰ্ণাংগ পোকবোৰ দেখাত মৌমাথিৰ নিচিনা, গাৰ বৰণ ৰঙা-মূগা তথা দেহৰ পিছফালে এডাল জোঙা শৃং থাকে। মাইকী বৰলীয়া পোকে (৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)**

আমাৰ একাষৰ

জৈৱিক কৃষি পদ্ধতিত কেঁচুসাৰৰ ভূমিকা

ভাৰতবৰ্ষৰ জনসংখ্যা সময়ৰ অগ্রগতিৰ লগে লগে বৃদ্ধি হৈ গৈ আছে। আনহাতে এই বৰ্দ্ধিত জনসংখ্যাৰ তুলনাত কৃষিভূমি দিনে দিনে হ্রাস হোৱাহে দেখা গৈছে। সেইকাৰণে এই সীমিত মাটিত অধিক উৎপাদন কৰিবৰ বাবে ভাৰতবৰ্ষৰ লগতে অসমৰ খেতিয়কসকলে আজি কিছু বছৰৰ আগৰে পৰা ৰাসায়নিক সাৰ, কীটনাশক দৰৱ আৰু উন্নতমানৰ কৃষি প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে। এই ৰাসায়নিকবোৰে কৃষিৰ কেতবোৰ কুফল যেনে - মাটিৰ স্বাভাৱিক উৰ্বৰতা হ্রাস পোৱা, খাদ্যত পাৰ্শ্বক্ৰিয়া পৰিস্ফূট হোৱা, শস্যৰ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা কমি যোৱা ইত্যাদিবোৰ সময় বাগৰাৰ লগে লগে পৰিলক্ষিত হৈছে। অষ্ট্ৰেলীয়া, চীন, আমেৰিকা আদি বিশ্বৰ উন্নতশীল দেশসমূহে জৈৱিক পদ্ধতিৰে শস্য উৎপাদন কৰাত অধিক গুৰুত্ব দিয়া বাবে ওপৰত উল্লেখ কৰা সমস্যাবোৰৰ উদ্ভাৱন নহয়। অৱশ্যে বৰ্তমান ভাৰতবৰ্ষৰ কেইবাখনো ৰাজ্যই জৈৱিক পদ্ধতিৰ ক্ষেত্ৰত আগভাগ লোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে।

জৈৱিক পদ্ধতিৰে খেতি কৰিবলৈ হ'লে শস্যডৰাত উপযুক্ত পৰিমাণে উদ্ভিদৰ অত্যাৱশ্যকীয় খাদ্য মৌল যোগান ধৰিব লাগিব। এই খাদ্য মৌলবোৰ জৈৱিক সাৰ যেনে - সেউজ সাৰ, পচন সাৰ, কেঁচুসাৰ ইত্যাদিবোৰ প্ৰয়োগ কৰি যোগান ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। এই জৈৱিক সাৰবোৰে অত্যাৱশ্যকীয় খাদ্য মৌল যোগান ধৰাৰ উপৰিও মাটিৰ ভৌতিক গুণ উন্নত কৰাৰ লগতে অণুজীৱৰ বৃদ্ধিত সহায়ক হয়। বিভিন্ন জৈৱিক সাৰৰ ভিতৰত কেঁচু সাৰৰ বিষয়ে সংক্ষেপে তলত বৰ্ণনা কৰা হ'ল।

সাধাৰণতে কেঁচু সাৰ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ হ'লে ৩ ফুট প্ৰস্থ আৰু ২-২.৫ ফুট উচ্চতাৰ পকী টেংক ব্যৱহাৰ কৰা হয়। টেংকৰ দৈৰ্ঘ্য নিজৰ সুবিধা আৰু আৱশ্যকতা অনুযায়ী কৰি ল'ব পাৰি। জৈৱিক আৱৰ্জনা যেনে - শস্যৰ অৱশিষ্ট অংশ, তামোল - নাৰিকলৰ পাত, কলগছৰ গা-গছ, শাক-পাচলিৰ পেলনীয়া অংশ ইত্যাদি কেঁচু সাৰ প্ৰস্তুত কৰাত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। প্ৰথমতে টেংকৰ মজিয়াত ১-২ ইঞ্চি মাটি বা বালি ভৰাব লাগে। ইয়াৰ ওপৰত ৪০ ভাগ জীৱ-জন্তুৰ গোবৰ আৰু ৬০ ভাগ ওপৰত উল্লেখিত আৱৰ্জনা তৰপে তৰপে ৩০ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত ভৰাব লাগে। টেংকটো সম্পূৰ্ণকৈ ভৰোৱাৰ পিচত আইচেনিয়া ফ'তিদা, ইউট্ৰিলাছ ইউজিনি, এমাইন'থেচ ডিহিট্ৰজেনচ ইত্যাদি প্ৰজাতিৰ কেঁচুৰ যিকোনো এবিধ প্ৰজাতি টেংকটোত এৰি দিব লাগে। সাধাৰণতে ২ কিঃগ্ৰাঃ কেঁচু প্ৰতি টন কেঁচু সাৰ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। টেংকত থকা আৱৰ্জনাৰ মিশ্ৰণটো যাতে সেমেকা অৱস্থাত থাকে তাৰ বাবে মাজে মাজে টেংকত পানী ছুতিয়াব লাগে। কেঁচু সাৰৰ টেংকৰ ওপৰত একোখন চালি দিব লাগে যাতে সূৰ্য্যৰ পোনপতীয়া পোহৰ বা বৰফুণৰ পানী টেংকটোত পৰিব নোৱাৰে। এনেদৰে ৪৫-৬০ দিনৰ ভিতৰত কেঁচু সাৰ প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি।

আন জৈৱিক সাৰৰ দৰে কেঁচু সাৰত শস্যৰ প্ৰয়োজনীয় মৌলসমূহ থকাৰ উপৰিও শস্যৰ বৃদ্ধিকাৰক বহুতো এনজাইম আৰু অক্সিন, জিবাৰেলিন আদি হৰমনজাতীয় দ্ৰব্য যথেষ্ট পৰিমাণে থাকে। যাৰ ফলত শস্যৰ শ্ৰীবৃদ্ধি দ্ৰুত হয়।

সাধাৰণতে কেঁচু সাৰত যথাক্ৰমে ১.২-১.৬, ১.৪-২.০ আৰু ১.০-১.৫ শতাংশ নাইট্ৰ'জেন, ফচফৰাছ আৰু পটাছ থাকে।

বৰ্তমান বজাৰত জৈৱিক সাৰৰ চাহিদা যথেষ্ট বৃদ্ধি পাইছে। সেয়েহে এই সাৰ ব্যৱসায়িক ভিত্তিত উৎপাদন কৰি আৰু শস্যপথাৰত প্ৰয়োগ কৰি আমাৰ কৃষকসকল অৰ্থনৈতিকভাৱে যথেষ্ট লাভৱান হ'ব পাৰে।

শ্ৰীচয়নিকা ঠাকুৰীয়া

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)

পৰিবেশ অৱক্ষয়ৰ বাবে ..

কৃষি অৰ্থনীতি বিভাগৰ উদ্যোগত অনুষ্ঠিত বিশেষ বক্তৃতা অনুষ্ঠানত এই মত ব্যক্ত কৰে ফ্লিগাৰ্চ ইউনিভাৰচিটি, অষ্ট্ৰেলিয়াৰ সহযোগী অধ্যাপক ড° উদয় শঙ্কৰ শইকীয়াই। আজাদী কা অমৃত মহোৎসৱৰ লগত সংগতি ৰাখি আয়োজন কৰা 'বিশ্বৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধি আৰু পৰিবেশ' শীৰ্ষক

বিষয়ত বক্তব্যত ড° শইকীয়াই লগতে কয় যে জনসংখ্যাৰ হাৰৰ সমান্তৰালভাৱে পৰিবেশৰ ভাৰসাম্য কেনেকৈ ৰক্ষা কৰিব পৰা যায় সেই দিশত নিতানতুন চিন্তা-চৰ্চা চলি আছে। জনসংখ্যাৰ হাৰ কম হোৱা দেশেও সামগ্ৰিকভাৱে আগবাঢ়ি বিশ্বৰ প্ৰেক্ষাপটত স্থান লাভ কৰিছে যদিও জনসংখ্যাৰ হাৰ বেছি হোৱা দেশেও অগ্ৰগামী চৰিত্ৰ দেখুৱাব পৰা নাই।

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৫ ভাদৰ পৰা ১৫ আহিন, ১৯৪৪ শক

পথাৰ শস্য

কমদিনীয়া শেহতীয়া শালিধান :

মনোহৰ শালি, বিৰাজ, শ'লপোনা, এন্ড্ৰোশালি আদি ধানৰ বয়সীয়া কঠীয়া আহিনলৈকে ৰুব পাৰি যদিও বৰ্তমান অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে অতি কম দিনীয়া (১০০ দিন) শালিধানৰ জাত যেনে - লুইত আৰু কপিলী উদ্ভাৱন কৰিছে। এই ধানৰ বাবে আগষ্ট মাহৰ শেহত কঠীয়া পাৰি ছেপ্তেম্বৰ মাহৰ ২০ তাৰিখলৈকে ৰুব পাৰি। এটা কথা মনত ৰখা উচিত যে সৰ্বসাধাৰণতে দিয়া কঠীয়াতকৈ এই ধানৰ কঠীয়া কম দূৰত্বত অৰ্থাৎ ১৫ ছেঃ মিঃ X ১০ ছেঃ মিঃ দূৰত্বত দিব লাগে। তেতিয়া অধিক উৎপাদন পাব পাৰি। সাৰ আৰু অন্যান্য ব্যৱস্থা অন্য শালিধানৰ দৰেই গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

আগতীয়া শাক-পাচলি :

আজিকালি বতৰৰ বিভিন্ন সময়ত বিশেষকৈ আগতীয়াকৈ শাক-পাচলি বজাৰত উলিওৱাৰ বাবে বিভিন্ন জাত উদ্ভাৱন কৰা হৈছে। এনেবোৰ শাক-পাচলি আগতীয়াকৈ উলিয়াব পাৰিলে কৃষকৰ যথেষ্ট দাম পোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। গতিকে বিভিন্ন ধৰণৰ আগতীয়া শাক-পাচলি যেনে - ধনীয়া, পালেং, কবি, মুলা আদিৰ বাবে অনুমোদিত বিক্ৰেতাৰ পৰা বীজ সংগ্ৰহ কৰি সিঁচিব উপযুক্ত সময়।

শীতকালীন গোমধান

সিঁচাৰ সময় আৰু মাটি নিৰ্বাচন : শীতকালীন গোমধানৰ বীজ আহিন মাহত সিঁচা হয়। গ্ৰীষ্মকালত কৰা খেতিতকৈ এই সময়ত কৰা খেতিৰ পৰা উৎপাদন বেছিকৈ পোৱা যায়। ইয়াৰ বাবে পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া মাটি উপযোগী।

অনুমোদিত জাত : অসমৰ জলবায়ুৰ বাবে অনুমোদিত শীতকালীন জাত কেইটা হ'ল (ক) বৰ্ণসংকৰ - গঙ্গা - ১০১, গঙ্গা-৫ আৰু ডেক্কান হাইব্ৰীড ১০৩। বৰ্ণসংকৰ জাতৰ বাবে প্ৰত্যেক বছৰে নতুন বীজ সংগ্ৰহ কৰা উচিত।

(খ) সংযোজিত - কিষাণ, বিজয়, প্ৰতাপ, ডিয়াৰা আৰু হাৰ্নিয়াচ। ইয়াৰ ভিতৰত ডিয়াৰা আৰু হাৰ্নিয়াচ জাত দুটা হ্ৰস্বম্যাদী হেতুকে বানপীড়িত অঞ্চলত পলমকৈ সিঁচিবৰ বাবে উপযোগী।

মাটি তৈয়াৰী : সোনকালে বীজ গজিবৰ বাবে মাটিত যাতে আৱশ্যকীয় পৰিমাণৰ আৰ্দ্ৰতা থাকে তাৰ বাবে তলিখন দুটকৈ প্ৰস্তুত কৰিব।

বীজৰ পৰিমাণ আৰু শোধন : এবিধা মাটিৰ বাবে ৩ কিঃগ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন। বীজখিনি সিঁচাৰ আগতে প্ৰতি কিঃগ্ৰাঃ বীজৰ লগত ৩ গ্ৰাম কেপটান বা ২ গ্ৰাম কাৰবানডেজিম নাইবা কাৰবক্সিন ঔষধ মিহলি কৰি শোধন কৰি ল'ব। সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা : মাটি প্ৰস্তুত কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি ৬ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ ছুটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। বীজ সিঁচিবৰ বাবে ৬০ চেঃ মিঃ ব্যৱধানত একোটা লোৰ কৰি তাত ১৮-২৪ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ৩৩ কিঃগ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট আৰু ৮ কিঃ গ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাছ প্ৰতি বিঘা তলিত ছুটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলি কৰি ল'ব। এতিয়া লোৰ বিলাকত ২৫ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে একোটাকৈ বীজ সিঁচি মাটিৰে ঢাকি দিব। বীজ অৱৰণ হোৱাৰ পৰা এসপ্তাহমানলৈ চৰাইৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা শস্যডৰা ৰক্ষা কৰিব।

মটৰমাহ

সিঁচাৰ সময় আৰু মাটি নিৰ্বাচন : কতি মাহেই মটৰমাহ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়। পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া মাটি মটৰমাহৰ বাবে উপযোগী।

জাত নিৰ্বাচন : অসমৰ জলবায়ুৰ বাবে মটৰমাহৰ অনুমোদিত জাত কেইটা হ'ল - টি-১৬৩, এইচ ইউ পি-২, কে এফ পি ডি-১ আৰু বনাভিল। মধ্য অসমৰ বাবে 'ৰান্না' জাতটোও উপযোগী। এবিধা মাটিৰ বাবে ৮-৯ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ আৱশ্যক।

মাটি প্ৰস্তুতি : বীজ সিঁচাৰ ২০ দিনমানৰ আগতে বিঘাই প্ৰতি ৩ কুইণ্টল হিচাপে চূণ ছুটিয়াই লব। মাটি প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়তে প্ৰতি বিঘা তলীত ৬ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলি কৰি দিব।

বীজ সিঁচা : বীজ সিঁচাৰ আগতে তলীডৰাত ৩০ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে লোৰ কৰি তাত বিঘাই প্ৰতি ৬ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৪০ কিঃগ্ৰাঃ একক চুপাৰ ফচফেট একেলগে ছুটিয়াই ল'ব। যদি বীজ বিলাকত ৰাইজ'বিয়াম জীৱাণুসাৰ মিহলি কৰি লয় তেন্তে ইউৰীয়া আধা অংশ অৰ্থাৎ ৩ কিঃগ্ৰাঃ প্ৰয়োগ কৰিব। সাৰখিনি মাটিৰ লগত মিহলি কৰি লোৰবিলাকত ১০ চেঃমিঃ দূৰে দূৰে বীজ সিঁচি মাটিৰে পাতলকৈ ঢাকি দিব।

মচুৰমাহ

মাটি আৰু জাত নিৰ্বাচন : মচুৰ মাহৰ খেতিৰ বাবে পলসুৱা বা বালিয়া পলসুৱা মাটি বাচি লব। অসমৰ বাবে মচুৰমাহৰ

অনুমোদিত জাত কেইটা হ'ল- বি-৭৭, এল ৯-১২, পি এল-৪০৬, পি এল ৮১-৪। এইবিলাক সাঁচৰ বীজ অসম বীজ নিগম নাইবা স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত এজেণ্টৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰিব।

বীজৰ পৰিমাণ আৰু সিঁচাৰ সময় : এবিধা মাটিৰ বাবে ৪ কিঃগ্ৰাঃ বীজেই যথেষ্ট। অসমত গোটেই কতি মাহটো মচুৰ মাহ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়।

মাটি তৈয়াৰী : মচুৰমাহ খেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিডৰা ৩/৪ বাৰ হালবাই মৈয়াই মিহি কৰি তৈয়াৰ কৰিব। শেষৰ বাৰ মাটি চহাওতে বিঘাই প্ৰতি ৫ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ ছুটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব।

সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা : বীজ সিঁচাৰ আগতে তলী ডৰাত ২৫ চেঃমিঃ আঁতৰে আঁতৰে লোৰ কৰি তাত বিঘাই প্ৰতি ৪.৫ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৩০ কিঃগ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট একেলগে ছুটিয়াই লব। যদি বীজবিলাকত ৰাইজ'বিয়াম জীৱাণুসাৰ মিহলি কৰি লয়, তেন্তে ইউৰীয়া মাত্ৰ ৩ কিঃগ্ৰাঃ দিলেই হয়। সাৰখিনি মাটিৰ লগত মিহলি কৰি তাৰ ওপৰত বীজখিনি সমানে সিঁচি দিব লাগে যাতে মাটিৰ ৩ চেঃমিঃ অধিক তললৈ নাযায়। বীজ সিঁচা হ'লে লোৰ বিলাকত দীঘে দীঘে মৈয়াই মাটিৰে ঢাকি দিব।

বহৰ মাহ

শস্যৰক্ষা : বহৰমাহ এতিয়া ফুলিবৰ সময় হৈছে। পাতমেৰোৱা, ছেঁইখোৱা, ছেঁইবিম্বোৱা, ফুটিপোক আদি অনিষ্টকাৰী পোকবিলাক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে মালাথিয়ন ৫০ ই.চি. বা ফেনিট্ৰথিয়ন ৫০ ই.চি. ১৫০-২০০ মিঃ লিঃ ঔষধ ৮০-৯০ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰতিবিঘা তলীত স্প্ৰে কৰিব। ফুল ফুলিবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ পৰা ১৫ দিনৰ অন্তৰে তিনিবাৰ স্প্ৰে কৰি এই কেইবিধ পোকৰ পৰা শস্যডৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰি।

ৰাজমাহ

আগতীয়া শালিধান চপোৱাৰ একেডৰা পথাৰতে কতিমাহত পিছত ৰাজমাহৰ বীজ সিঁচি মাঘ-ফাগুন মাহত শস্য চপাই পুনৰ আগতীয়া আছ নাইবা গ্ৰীষ্মকালীন মণ্ডমাহৰ খেতি কৰিব পাৰি। জাত নিৰ্বাচন : উদয় (পি ডি আৰ-১৪), এইচ. ইউ. আৰ. -৩০১ আৰু ৩০২ সাঁচ অসমৰ বাবে উপযোগী। ইয়াৰ গছবিলাক ঠিয়, ডাল-পাত থকা আৰু প্ৰায় ৩৫-৫০ চেঃমিঃ ওখ হয়। বীজ সিঁচাৰ পৰা ১০০-১২০ দিনৰ ভিতৰত শস্য চপাব পাৰি। চিৰাৰিলাক ১০-১২ চেঃমিঃ দীঘল হয়

(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

পথাৰ শস্য

আৰু প্ৰতিটো চিৰাত ৩-৫ টাকৈ গুটি থাকে। একোজোপা গছত ১৫-২০ টালৈকে চিৰা লাগে আৰু উৎপাদন বিঘাই প্ৰতি প্ৰায় ২-৩ কুইণ্টলকৈ পোৱা যায়।

মাটি নিৰ্বাচন আৰু পথাৰ তৈয়াৰী : ৰাজমাহৰ খেতিৰ বাবে বালিচঁহীয়া মাটি উপযোগী। মাটিডৰা কোই বাবাবো হালবাই মৈয়াই ভালদৰে চাহ কৰি লব। বেছিকৈ জেকা মাটিত ৰাজমাহ সিঁচা অনুচিত।

সিঁচাৰ সময় আৰু বীজৰ পৰিমাণ : কাতি মাহৰ আৰম্ভণিৰ পৰা আঘোণৰ মাজভাগলৈকে ৰাজমাহ সিঁচিব পাৰি। এবিঘা মাটিৰ বাবে ৭ কিঃগ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন।

বীজ শোধন : বীজখিনি সিঁচাৰ আগতে প্ৰতি কিলোগ্ৰাম বীজৰ লগত ৩ গ্ৰাম কেপটান নাইবা ২.৫ গ্ৰাম মেনকজের ঔষধ মিহলাই শোধন কৰি লব। নহ'লে গজি উঠাৰ পিছত পুলিবিলাক বেমাৰে আক্ৰান্ত কৰি মাৰিব আৰু একক মাটি কালিত গছৰ সংখ্যা কমি যোৱাৰ ফলত আশানুৰূপ উৎপাদন নাপাব।

সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা : মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি ১০ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। বীজ সিঁচিবৰ বাবে ৩০ চেঃমিঃ ব্যৱধানত একোটা লোৰ কৰি তাত বিঘাই প্ৰতি ৪.৫ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৩৩ কিঃগ্ৰাঃ চূপাৰ ফচফেট আৰু ৪.৫ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৰু পটাছ ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। এতিয়া লোৰবিলাকত ২০ চেঃমিঃ দূৰে দূৰে একোটাকৈ বীজ সিঁচি মাটিৰে পাতলকৈ ঢাকি দিব। বাকী ৪.৫ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া গুটি গজাৰ এমাহৰ পিছত ছটিয়াব।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

যোৱা মাহত যদি ফল-মূলৰ গছবোৰৰ প্ৰতিপালন কৰা নহ'ল তেনেহ'লে তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব।

কল : গছৰ গুৰিৰ পৰা অতিৰিক্ত পানী ওলাই যাব পৰাকৈ মাজে মাজে সৰু সৰু নলাৰ ব্যৱস্থা কৰক। গছত থকা পচা পটুৱাবোৰ কাটি দিয়ক। বহাগ মাহত ৰোপন কৰা কলৰ পুলিবিলাকত অনুমোদিত পৰিমাণৰ দ্বিতীয় ভাগ ইউৰীয়া (১২০ গ্ৰাম) আৰু মিউৰিয়েট অৰু পটাছ (২২৫ গ্ৰাম) গোবৰৰ লগত মিহলাই মাটিত প্ৰয়োগ কৰক। কিন্তু জেঠ-আহাৰ মাহত ৰোপন কৰা কলৰ পুলিবিলাকত অনুমোদিত সাৰৰ প্ৰথম

ভাগ ইউৰীয়া (১২০ গ্ৰাম), একক চূপাৰ ফচফেট (২০০ গ্ৰাম) আৰু মিউৰিয়েট অৰু পটাছ সাৰ (২২৫ গ্ৰাম) গোবৰৰ লগত মিহলাই মাটিত প্ৰয়োগ কৰক। পুৰণি কলগছত যদি কলডিল ওলাইছে তেন্তে মাতৃ গছৰ গুৰিত মাত্ৰ এটা পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। গছত কলডিল ওলোৱাৰ সময়ত ০.২ শতাংশ শক্তিৰ একালক্স নামৰ ঔষধৰ মিশ্ৰণ নতুনকৈ ওলোৱা কলৰ থোকাটোত আৰু ওচৰত থকা কলৰ পুলিৰ কোমল পাতৰ ঠোঁটত ঢালি দিয়ক।

নাৰিকল : নাৰিকলৰ বাৰীত নতুনকৈ ৰোৱা পুলিবিলাকৰ গুৰিত পানী জমা হ'ব নোৱাৰাকৈ গুৰিত মাটি জাপি ধেনু ভিৰীয়াকৈ ৰাখক। যদি গড় পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে সমান পৰিমাণৰ বালি আৰু বি এইচ চি পাউদাৰ মিহলাই পাতৰ গুৰিত ছটিয়াই দিয়ক। ষ্টেম ব্লিডিং বেমাৰত পচা অংশ চাফা কৰি তাৰ ওপৰত গৰম আলকতৰাৰ লেপন দিয়ক। যদি গ্ৰেন'ডাৰমা বেমাৰ হৈছে তেন্তে আক্ৰান্ত গছজোপা নলা খান্দি পুথক কৰি গছৰ শিপা অংশ তিতি যোৱাকৈ কেপটান দৰবৰ মিশ্ৰণ (২ গ্ৰাম দৰব ১ লিটাৰ পানী হিচাবে মিহলাই) ঢালক। গছৰ গুৰিত যাতে পানী জমা হ'ব নোৱাৰে তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি দুজোপা গছৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ বহল আৰু ৩০ ছেঃমিঃ দ'কৈ নলাৰ ব্যৱস্থা কৰক।

মাটি কঠাল : মাটি কঠালৰ শেহতীয়া সাঁচ 'কিউ' জাতৰ পূৰ্ঠ পকা ফলবোৰ চপাই আনক। ফল চপোৱাৰ পিচত দলিয়াই পেলোৱা মুকুত অংশ গোটাই আনি ওখ জেকা মাটিত থোপা থোপাকৈ পুতি ৰাখক। ফল চপোৱাৰ পিচত মূল গছত মাত্ৰ এটা পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। যদি সত্তৰ হয় তেন্তে পোখা পুলিৰ গুৰিত অলপ মাটি চপাই দিয়ক। মাটি কঠালৰ বাৰীডৰাত পাত গেলা বেমাৰ হৈছেনেকি লক্ষ্য কৰক। যদি হৈছে তেন্তে দশমিক দুই শতাংশ শক্তিৰ ইন্দোফিল এম ৪৫ মিশ্ৰণ ছটিয়াই দিয়ক। পুৰণি বাৰীৰ পৰা আঁতৰাই দিয়া পোখা পুলিবিলাকেৰে যদি নতুনকৈ মাটি কঠালৰ বাৰী পাতিব বিচৰিছে তেন্তে পুলিবোৰ দুশৰীয়া পদ্ধতিত ৰোপণ কৰক। অৰ্থাৎ দুটা শাৰীৰ মাজত ব্যৱধান ৬০ ছেঃমিঃ প্ৰতিটো শাৰীত দুটা পুলিৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ ব্যৱধান ৰাখি পুলি ৰোপন কৰক। কিন্তু প্ৰত্যেক দুটা দুটা শাৰীৰ মাজত ব্যৱধান ৯০ ছেঃমিঃ ৰাখক।

নেমুটেঙা : নেমুৰ গছত পূৰ্ঠ হোৱা নিপোটল ফলবোৰ চপাই আনক। ফল চপাবৰ সময়ত পোক বা বেমাৰে নষ্ট

কৰা সৰু সৰু ডালবোৰ আঁতৰাই পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখক। যদি নেমুৰ পুলি শাওণ মাহত লগাব নোৱাৰিলে তেন্তে সোনকালে ৰোপন কৰক। যদি গছত ডাল ঘুণে খোৱা পোক বা কুমলীয়া ডাল কুটি খোৱা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে পোকে নষ্ট কৰা অংশ চাফা কৰিএডোখৰ কপাহত দশমিক ৫ শতাংশৰ ডাইমেট্ৰণ দৰৰ মিহলাই ফুটাবিলাক বন্ধ কৰি দিয়ক। যদি গছত পাতখোৱা পোক মিলিবগ বা কুমলীয়া পাত বা ডালৰ বস শুহি খোৱা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে দশমিক ২ বা ৩ শতাংশ ডাইমেট্ৰণ দৰৰ মিশ্ৰণ তৈয়াৰ কৰি গছত ছটিয়াই দিয়ক। নেমুগছত দিবলগীয়া অনুমোদিত সাৰৰ দ্বিতীয় ভাগ প্ৰয়োগ কৰক।

সুমথিৰা টেঙা : যোৱা মাহত নতুন বাৰীত যদি সুমথিৰা টেঙাৰ পুলি ৰোপন কৰা নহল তেন্তে সোনকালে ডাল ধৰা বা ডালত কুল লগাই কৰা পুলি নিৰ্দ্দিশ্ট দূৰত্বত ৰোপণ কৰক। গছৰ শুকান বা জখম হোৱা ডালবোৰ কাটি দিয়ক। গছৰ গুৰিত পানী জমা হ'বলৈ নিদিব। যদি গছত ডাল ঘুণে খোৱা বা কুমলীয়া ডাল কুটি খোৱা পোককে ধৰি আন পোকেও গছ নষ্ট কৰিছে তেন্তে নেমুটেঙাত দিয়াৰ দৰে নিবাৰণৰ ব্যৱস্থা কৰক। যদি সৰু সৰু ফলবোৰ বস শুহি খোৱা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে দশমিক ৫ শতাংশ শক্তিৰ মালাথিয়ন মিশ্ৰণ গুৰ মিহলাই ফলবোৰত ছটিয়াই দিয়ক। যদি পোক বা বেমাৰে আক্ৰমণ নকৰাকৈ সৰু সৰু ফলবোৰ সৰি পৰিছে তেন্তে ৫০ পিপিএম শক্তিৰ প্লেণ'ফিল বা ১৫ পিপিএম টু-ফৰ-ডি নামৰ হৰমোনৰ মিশ্ৰণ গছৰ পাতত ছটিয়াই দিয়ক। যদি আগৰ মাহত অনুসাৰ জাতীয় সাৰ ছটিওৱা নহল তেন্তে এই মাহটো আগৰ মাহৰ দৰেই অনুসাৰ মিশ্ৰণ ছটিয়াই দিয়ক।

আম : উন্নত জাতৰ আমৰ (লেঙেৰা, দশহেৰি, ফজলি, চোছা, কিয়ান ভোগ, নিলাম, মল্লিকা, অমৰাপলি, মালদহ আদি) পুলি সংগ্ৰহ কৰি নিৰ্দ্দিশ্ট দূৰত্বত আগৰ মাহত ৰোৱাৰ দৰে পুলি ৰোপণ কৰক। গছত নতুনকৈ ওলোৱা কোইপাতবোৰ যাতে পোকে নেখায় তাৰ বাবে ০.২ শতাংশ শক্তিৰ ৰগৰ বা ডাইমেট্ৰণ দৰৰ মিশ্ৰণ ছটিয়াওক। আম গছৰ ডালবোৰত সৃষ্টি হোৱা খোৰোংবোৰ চাফা কৰি ৰাখক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। শুকান বতৰত গছৰ তলত ধোৱা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰক।

ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস
(অৱসৰী অধ্যাপক, অঃকঃ বিঃ)

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

অসমত ধানৰ বীজৰ ...

প্ৰমাণিকৰণৰ পিছত অনুমোদিত বীজ ৰাজ্যিক বীজ নিগমৰ জৰিয়তে বিপণন কৰা হয়।

ধানৰ বীজ উৎপাদন আৰু অসম :

বৰ্তমান বিভিন্ন জিলাৰ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰসমূহে বিভিন্ন আঁচনিৰ অন্তৰ্গত বীজ উৎপাদনৰ সম্প্ৰসাৰণ বহুলভাৱে কৰি কৃষক আৰু নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীসকলক আকৰ্ষিত কৰিছে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে বছৰি ৭০-৮০ কুইণ্টল বীজ উৎপাদন কৰে। এইপ্ৰজন্মনবিদৰ বীজব্যৱহাৰ কৰি কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰসমূহে, বিভিন্ন চৰকাৰী সংস্থাই তথা বীজ নিগমে বছৰি ১০০০ কুইণ্টলতকৈ অধিক বীজ উৎপাদন কৰি আছে। অধিক উৎপাদনক্ষম উচ্চ জাতৰ বীজৰ উৎপাদন নোহোৱাৰ বাবে বছৰি অসমলৈ অন্যান্য ৰাজ্যৰ পৰা কোটি কোটি টকাৰ বীজ আমদানি কৰিবলগীয়া হয়। অসমৰ কৃষকসকলৰ বাবে ই এক দুৰ্ভাগ্যৰ কথা কিয়নো বীজ উৎপাদন কৰি এজন কৃষকে নিজৰ লগতে আন কৃষককো সময়মতে সু-বীজ উপলব্ধ কৰাৰ লগতে আৰ্থিকভাৱেও স্বাৱলম্বী হ'ব পাৰে। অধিক উৎপাদনক্ষম জাতৰ বীজৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনত ধানৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব পাৰে। বহুসময়ত বহিঃৰাজ্যৰ পৰা অনা বীজসমূহে অসমৰ জলবায়ুত আশানুৰূপ উৎপাদন দিবলৈ সক্ষম নহয়। গতিকে সকলো কৃষক তথা নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীয়ে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় আৰু কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰসমূহৰ পৰা উক্ত বিষয়ত শিক্ষা লাভ কৰি ধানৰ বীজ উদ্যোগতো আগুৱাই নি আৰ্থিকভাৱে স্বাৱলম্বী হোৱাৰ লগতে ৰাজ্যখনকো আৰ্থিকভাৱে বহুখিনি সকাহ দিব পাৰিব।

শ্ৰীমতী প্ৰিয়ংকা বৰা

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

আগষ্ট মাহৰ সম্ভাৱ্য কীট- ..

লাওজাতীয় শস্যৰ কুমলীয়া ফলবিলাকত সৰু সৰু গাঁত কৰি কণী পাৰে আৰু প্ৰথমাহত ইয়াৰ আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত নহয়। কণী ফুটি পলু সৃষ্টি হৈ ফলৰ শাহ অংশ খাই সুৰংগ কৰি ভিতৰ ভাগলৈ গৈ থাকে। পলুৰ আক্ৰমণ অধিক হ'লে ফলবোৰ গেলি পনীয়া হৈ পৰে। ফলৰ শাহ অংশ সম্পূৰ্ণৰূপে খোৱাৰ ফলত কেতিয়াবা মাত্ৰ বাকলিখনহে থাকেগৈ। কেৰেলাৰ ক্ষেত্ৰত পোকৰ আক্ৰমণৰ ফলত ফলবোৰ ৰঙা পৰি সৰি যায়। লাও, টিহু, জিকা আদিৰ ক্ষেত্ৰত পোকে কণী পৰা অংশ বেকা আৰু মেটুৰা-মেটুৰী হয়। গোটেই বছৰ সক্ৰিয় যদিও জুলাই-আগষ্ট মাহত ইয়াৰ উপদ্ৰৱ অধিক হয়। এই পতংগৰ আক্ৰমণৰ পৰা সকাহ পাবলৈ নিম্নোক্ত পৰিচৰ্যাখিনি অতি প্ৰয়োজনীয়-

◆ বৰলীয়া পোকৰ গাভিনী মাইকীজনীয়ে লাওজাতীয় ফলত ডিম্ব প্ৰসৰ কৰে আৰু

ইয়াৰ পূৰ্ণাংগবোৰে ফলৰ বস, ফুলৰ নিৰ্যাস, চৰাইৰ বিষ্ঠা আদিক খাদ্যৰূপে গ্ৰহণ কৰি খেতিৰ কাষত থকা বিভিন্ন অপতৃণবোৰত আশ্ৰয় লয়। গতিকে অপতৃণসমূহ নিৰাই পৰিষ্কাৰ কৰি ৰখা অতি প্ৰয়োজনীয়। হেদালিৰ কাষত ফেৰমন ফলদ (কিউ লিউৰ বা মিথাইল ইউগিনল যুক্ত) স্থাপন কৰি সুফল পাব পাৰি। ইয়াৰ বাবে প্ৰতিবিঘা মাটিত ৫ টাকৈ ফলদ ব্যৱহাৰ কৰক।

◆ ডিনেগাৰ আৰু চেনিৰসৰ মিশ্ৰণ ঘটাই বৰলীয়া পোকৰ পূৰ্ণাংগবোৰক নিৰ্মূল কৰিব পাৰি।

◆ বৰলীয়া পোকৰ পলুৰে লাওজাতীয় ফলৰ শাহ অংশ খাই অনিষ্ট কৰা বাবে ফলটো গেলি সৰি মাটিত পৰে আৰু ভূমিৰ অভ্যন্তৰত লোটা সাজে। গতিকে আক্ৰান্ত ফল যাতে হেদালিৰ তলত বা ওচৰে-পাজৰে নপৰে তাৰ বাবে ধ্যান দিব লাগে আৰু এইবোৰ দেখিলে বহু দূৰত নি পুৰি পেলাব লাগে।

◆ মাটিত বগোৱা লতাজাতীয় পাচলি (য়েনে-ৰঙলাও আদি)ক খেৰেৰে ঢাকি বৰলীয়া পোকৰ আক্ৰমণৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰি।

◆ বৰলীয়া পোকৰ বিৰুদ্ধে ২ মিলিলিটাৰ মালাথিয়ন ৫০ ইচি আৰু ১০ গ্ৰাম গুৰ প্ৰতিলিটাৰ পানীত মিহলাই এই দ্ৰৱণক লাওজাতীয় গছৰ পাতৰ তলপিঠিত ছটিয়াই সুফল পাব পাৰি। এইদ্ৰৱণ মাটিচাকিত ভৰাই হেদালিৰ বিভিন্ন স্থানত স্থাপন কৰিলেও যথেষ্ট সুফল পাব পাৰি।

ৰুদ্ৰ নাৰায়ণ বৰকাকতি
ড° দিলীপ কুমাৰ শইকীয়া

(৩ পৃষ্ঠাৰ ২ কলমৰ পৰা)

পৰিবেশ অৱক্ষয়ৰ বাবে ..

নগৰীকৰণৰ দ্ৰুত বৃদ্ধি আৰু খাদ্য সুৰক্ষা তথা জীৱনৰ নিৰাপত্তাৰ দিশবোৰো এই দিশত প্ৰাসংগিক। কিন্তু পৰিবেশ অৱক্ষয়ৰ বাবে জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰক দোষাৰোপ কৰা উচিত নহয়। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰৰ সমান্তৰালভাৱে বয়সভিত্তিক বিভাজন, জটিল উন্নয়ন পৰিসংখ্যা, স্বাস্থ্য, শিক্ষা, অৰ্থনীতি আদিৰ দিশবোৰৰ পৰ্যালোচনাৰ জৰিয়তেহে পৰিবেশৰ দিশটোৰ কথা ক'ব পাৰি। তেখেতে কয় যে ইয়াৰ দৰে দেশৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ ১.৪ হোৱাটোৱেই এই ক্ষেত্ৰত উল্লেখ কৰিব পাৰি। আমাৰ চুবুৰীয়া বাংলাদেশৰো জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ আমাতকৈ কম। সেয়ে জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ সমান্তৰালভাৱে আমি জৈৱ সক্ষমতা গঢ়ি তুলি এই দিশত আগবাঢ়ি যাব লাগিব। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি অৰ্থনীতি বিভাগৰ মুৰব্বী ড° নিবেদিতা ডেকাই আঁত ধৰা এই বিশেষ বক্তৃতানুষ্ঠানত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিশেষ বিষয়াসকলৰ লগতে বহুকেইজন বিভাগীয় মুৰব্বী, অধ্যাপক, বিজ্ঞানী আৰু শিক্ষার্থীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে।